

Strategic Evaluation Model of Children's Education System in Kindergartens; Based on Documents and Macro Policies' Analysis of the Islamic Republic of Iran

Mostafa Koochakzai¹

 0000-0001-9011-1537

Raheleh Beheshtizadeh (Ph.D.)²

 0000-0003-4442-9944

Mohammad Hossein Shahabadi (Ph.D.)³

Abstract

The children's education system is of the most important issues in the documents and policies of the Islamic Republic of Iran, and due to its importance on children, a raising need for a model of strategic evaluation based on documents and policies is emerged. Accordingly, in this research based on the quadrilateral spiral model and the general policies of the Islamic Republic of Iran, the aim is to present a model for strategic evaluation of the children's education system in kindergartens; Based on the analysis of documents and macro policies. The research question can be formulated as follows: "What are the dimensions and components of evaluating the macro system of kindergarten management based on the analysis of upstream documents?". The research method is of the kind of document study and content analysis and the findings presents the dimensions and components of strategic evaluation of children's education system of kindergartens based on upstream documents in two levels of internal factors (kindergarten management, educational content, human resources, infrastructure, educational and training system) and external factors (communication and interactions) of the kindergarten can be examined.

Keywords: Upstream Documents; Macro policies; Educational System; Children; Kindergarten.

1- PhD in Counseling, Member of the Spiritual Health Department, Academy of Medical Sciences, Tehran, Iran. (Corresponding Author)

Mostafakoochakzai@gmail.com

PhD in Sociology, Faculty of Social Sciences, Communication and Media, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran.

Rahelehbeheshtizadeh@yahoo.com

3- PhD in Culture and Communication, Shahid Sadr Research Institute, Imam Hossein University, Tehran, Iran.

Mh.shahabady@gmail.com

الگوی ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها، مبتنی بر تحلیل اسناد و سیاست‌های کلان جمهوری اسلامی ایران

مصطفی کوچکزائی^۱

راحله بهشتی‌زاده^۲

محمدحسین شاه‌آبادی^۳

چکیده

نظام تربیتی کودکان یکی از مهم‌ترین موضوع‌های مطرح‌شده در اسناد و سیاست‌های کلان جمهوری اسلامی ایران است، و با توجه به اهمیت آن بر کودکان، لزوم ایجاد الگوی ارزیابی راهبردی مبتنی بر اسناد و سیاست‌های کلان مطرح می‌گردد. بر همین اساس در این پژوهش مبتنی بر الگوی مارپیچ چهارجانبه، هدف این است که براساس سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران، الگویی جهت ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها، مبتنی بر تحلیل اسناد و سیاست‌هایی کلان تدوین نماییم و پرسش پژوهش بدین‌صورت قابل طرح است که «ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی نظام کلان مدیریت مهدکودک‌ها براساس تحلیل اسناد بالادستی چیست؟». روش پژوهش در قالب مطالعه اسناد و تحلیل مضمون بوده است. در بخش یافته‌ها، ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدهای کودک براساس اسناد بالادستی در دو سطح عوامل داخلی (مدیریت مهدکودک، محتوای آموزشی، منابع انسانی، زیرساخت، نظام آموزشی و نظام تربیتی) و عوامل خارجی (ارتباطات و تعاملات) مهدکودک قابل بررسی می‌باشد؛ بنابراین لزوم الگوی ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها، مبتنی بر اسناد و سیاست‌های کلان ایجاد می‌گردد.

کلیدواژه‌ها:

ارزیابی راهبردی، نظام تربیتی، کودکان، مهدکودک، اسناد و سیاست‌های کلان، تحلیل. مضمون.

۱- دکترای تخصصی مشاوره، عضو گروه سلامت معنوی فرهنگستان علوم پزشکی، تهران، ایران (نویسنده

Mostafakoochakzaei@gmail.com

مسئول)

۲- دکترای تخصصی جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی ارتباطات و رسانه، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد

Rahelehbeheshhtizadeh@yahoo.com

تهران مرکزی، تهران، ایران

۳- دکترای تخصصی فرهنگ و ارتباطات، پژوهشگاه شهید صدر، دانشگاه جامع امام حسین(ع)، تهران، ایران

Mh.shahabady@gmail.com

بیان مسئله

یکی از مهم‌ترین موضوع‌های مطرح‌شده در اسناد و سیاست‌های کلان جمهوری اسلامی ایران، موضوع نظام تربیتی کودکان در پیشبرد اهداف کلان ملی و ارزیابی راهبردی این نظام است که با بیان‌های متفاوتی به این موضوع اشاره شده است. مهدکودک به‌عنوان نخستین مکان اجتماعی کودک، نقش به‌سزایی در شکل‌گیری شخصیت کودک دارد. روان‌شناسان معتقدند که بسیاری از رفتارهای کودک در دوره‌های بعد به چگونگی شکل‌گیری شخصیت و رفتار کودک در مهدکودک بستگی دارد. مهدکودک فرصت‌های زیادی را برای رشد خلاقیت، سازگاری‌های فردی و اجتماعی کودک فراهم می‌کند و او را برای ورود به اجتماع آماده می‌سازد. کودکان در مهدکودک، درباره همکاری با دیگران آموزش می‌بینند و رقابت را یاد می‌گیرند. بسیاری از استعداد‌های کودک در مهدها بروز می‌کند و بسیاری از رفتارهای ناسالم و اختلال رفتاری و اخلاقی کودک در محیط مهدکودک برطرف می‌شود (طهماسبی و احمدی، ۱۳۹۸). این نکته را نباید فراموش کرد که اگر مهدکودکی باشد که متناسب با اسناد بالادستی یک کشور راه‌اندازی نشود، زمینه مشکلات فرهنگی و اجتماعی را در کوتاه‌مدت و بلندمدت به‌وجود می‌آورد.

انسان از بدو تولد تا شش، هفت‌سالگی حساس‌ترین و مهم‌ترین مراحل رشد خود را طی می‌کند. پشتیبانی از رشد و تکامل اولیه کودک نه‌تنها نتایج سرشار فوری برای کودک و والدینش دربردارد بلکه در بلندمدت موجب توانایی برای ایفای نقش در جامعه و جلوگیری از آسیب‌های روانی و اجتماعی نیز می‌شود. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که اگر در این مرحله رشد، نسبت به کودک از نظر جسمی، روانی و تربیتی غفلت و کوتاهی بشود، در مراحل بعد جبران آن مشکل است. این سال‌ها مرحله شکل‌گیری شخصیت است که با حساسیت زیاد کودک نسبت به پیرامون خود مشخص می‌شود و زمان آموزش قبل از دبستان است. نفوذ و تأثیر این دوره می‌تواند دائمی باشد. امروزه جهت رشد و بالندگی بهتر کودکان از مراکزی نظیر مهدکودک‌ها استفاده می‌شود که هدف از ایجاد این مراکز کمک به رشد جسمانی، ذهنی عاطفی و اجتماعی کودکان و درنهایت کمک به شکوفایی استعداد و علایق آنان می‌باشد (پارسا، ۱۳۷۱). مهدکودک باید مانند یک کودکستان کارآمد، تجربیات آموزش

با کیفیت عالی متناسب با اهداف ملی یک کشور و فرهنگ غالب برای کودکان فراهم آورد. نقش مهدکودک در تربیت کودکان بسیار مهم است؛ زیرا انسان موجودی اجتماعی است، از زمان تولد تا واپسین دم حیات نیازمند دیگران است. در جامعه زندگی می‌کند، از آن تأثیر می‌پذیرد و بر آن تأثیر می‌گذارد. کانون خانواده، نخستین نهاد اجتماعی است که کودک در آن پرورش می‌یابد و می‌آموزد که چگونه رفتار اجتماعی داشته باشد. در محیط‌های اجتماعی نظیر مهدکودک، نهادهای دیگری به جز خانواده در آموزش هنجارها و ارزش‌ها به فرزندان دخالت دارند و با افزایش سن کودک به مرور از نقش خانواده‌ها کاسته و بر نقش این کانون‌ها در الگودهی به شخصیت کودک افزوده می‌شود.

با توجه به ویژگی‌های زندگی اجتماعی و الگوهای زندگی خانوادگی کنونی در مقایسه با قبل، و ویژگی‌های روان‌شناختی گروه سنی کودکان و اهمیت آن در دوره‌های بعدی زندگی آنان، ایجاد و گسترش مهدهای کودک و مراکز پیش از دبستانی ضرورت می‌یابد (افروز، ۱۳۷۸). مهدکودک به‌عنوان یک واحد پرورشی و آموزشی که در آن اصول و برنامه‌های خاصی مورد توجه قرار می‌گیرد. ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها در دو سطح عوامل داخلی و عوامل خارجی قابل بررسی می‌باشد؛ بنابراین با توجه به اهمیت نظام تربیتی مهدها بر کودکان، لزوم ایجاد الگوی ارزیابی راهبردی مبتنی بر اسناد و سیاست‌های کلان مطرح می‌گردد.

در زمینه ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها مطالعات و پژوهش‌های داخلی اندکی به انجام رسیده است.

زارع و قشونی (۱۳۸۷)، در مطالعه‌ای با عنوان «آموزش پیش از دبستان، (وضعیت موجود، کاستی‌ها، پیشنهادها و تدوین سیاست‌ها)» انجام داده‌اند. در این پژوهش، ۳۸ مرکز پیش‌دبستانی به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. با کمک مشاهده، مصاحبه و پرسش‌نامه ارزیابی کمی و کیفی مراکز آموزشی پیش از دبستان، داده‌ها جمع‌آوری گردیده و با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد. مراکز آموزشی پیش از دبستان، در فضای فیزیکی، وضعیت نیروی انسانی، تجهیزات و عملکرد ۱۷ گانه با یکدیگر مقایسه شدند. نتایج نشان داد آموزش اوان کودکی از بسیاری جهات مطلوب و مناسب است؛ زیرا توانمندی کودکان

برای یادگیری، رشد و پیشرفت واقعی تحت تأثیر تجارب محیطی اولیه است. زمبات^۴ و همکاران به نقل از مفیدی (۱۳۹۳)، در پژوهشی با عنوان «رابطه میان اثربخشی مدیران مهدهای کودک و سبک رهبری آنها» نشان داد که رابطه‌ای معنادار میان اثربخشی بالای مهدکودک و مهارت‌های رهبری وجود دارد و از آنجایی که فعالیت این مراکز با سایر سازمان‌ها متفاوت است؛ بنابراین باید سبک مدیریتی متناسب با آن داشته باشند. در نتیجه تبادل نظر با اداره‌کنندگان و مربیان پیش از دبستان نشان می‌دهد که ابهاماتی در اهداف و روش مدیریت این مراکز وجود دارد.

افشاری و دیگران (۱۳۹۸)، در پژوهشی دیگر با عنوان «تربیت جنسی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران»، نتایج نشان داد که مؤلفه‌های تربیت جنسی در فصول: کلیات، بیانیه ارزش‌ها، بیانیه مأموریت، چشم‌انداز، هدف‌های کلان، راهبردهای کلان و هدف‌های عملیاتی و راهکارها در سند تحول بنیادین مورد توجه قرار گرفته است. بخش‌های چشم‌انداز، اصول ناظر بر برنامه‌های درسی و تربیتی، رویکرد و جهت‌گیری کلی، الگوی هدف‌گذاری، هدف کلی برنامه‌های درسی و تربیتی، شایستگی‌های پایه، حوزه‌های تربیت و یادگیری و اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی-یادگیری، در برنامه درسی ملی مرتبط با تربیت جنسی است.

ولی‌زاده و همکاران (۱۳۹۸)، در پژوهشی با عنوان «ارائه چهارچوب مدیریت اثربخش در مهدکودک با روش فراترکیب»، نشان داد مهدهای کودک نقش بسیار اساسی در رشد همه‌جانبه کودک دارند. در واقع مهدکودکی را می‌توان کارآمد دانست که از سبک و الگوی مدیریتی اثربخش برخوردار باشد. در نتیجه ترکیب یافته‌ها، ۱۱ مؤلفه و ۱۷۵ کد یافت شد که عمومیت بیشتری داشتند و دربرگیرنده عوامل داخلی (مدیر، مربی، والدین، کودکان، کیفیت خدمات) و عوامل خارجی (نظام حاکمیتی، ارزش‌ها و فرهنگ جامعه، سایر مهدهای کودک، دانشگاه‌های علوم تربیتی، سازمان صدور مجوز فعالیت، سایر سازمان‌های مرتبط با کودکان) بودند. با روش آنتروپی شانون ضریب اثر کدها تعیین شد و چهارچوب مدیریت اثربخش در مهدکودک نیز به شکل مفهومی ارائه شد. یافته‌های به‌دست‌آمده نشان

دادنکده‌های مهارت‌های مدیریتی مهدکودک در عوامل داخلی، بیش‌ترین ضریب اهمیت و در عوامل خارجی مهدکودک حمایت نظام حاکمیتی بیش‌ترین ضریب را به خود اختصاص داده است. از این‌رو، توجه سازمان مجوز دهنده و جامعه دانشگاهی به مجهزکردن مدیران مهدکودک به مهارت‌های مدیریتی و حمایت همه‌جانبه نظام حاکمیتی کشورها از مهدکودک در اثربخشی مدیریت مهدکودک و در نتیجه افزایش کودکان بهره‌مند از خدمات آموزش‌های پیش از دبستان حائز اهمیت است.

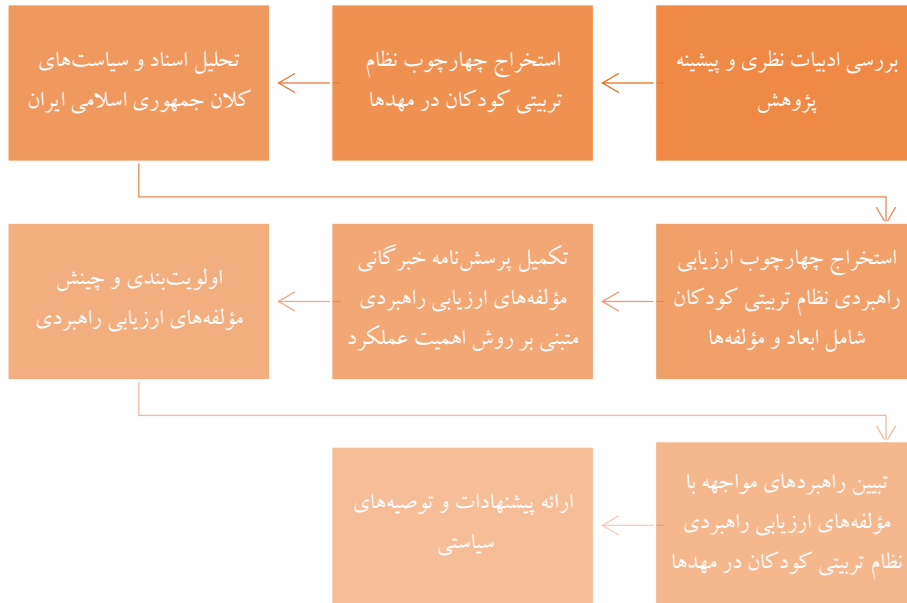
حیدری‌زاده و دیگران (۱۳۹۹)، در مطالعه‌ای با عنوان «ابعاد و مؤلفه‌های تربیت اخلاقی در نظام تربیت رسمی و عمومی دوره ابتدایی ایران»، نشان داد تربیت اخلاقی نقش مهمی در سرنوشت انسان و جامعه دارد. همچنین تعلیم و تربیت به‌منزله شاکله تربیت آدمی لحاظ شده است و عالی‌ترین و عمیق‌ترین بخش تعلیم و تربیت محسوب می‌شود. پژوهش با رویکرد توصیفی-تحلیلی و روش تحلیل محتوای کیفی است. برای اعتباریابی پژوهش از روش دلفی استفاده شد. نتایج حاصل از متون و مصاحبه در قالب چهار عنصر عوامل مؤثر، زمینه‌ساز، بازدارنده و پیامدها (در حیطه شناختی، عاطفی و مهارتی در ارتباط با عناصر چهارگانه ارتباطی یعنی خدا، خود، دیگران، خلقت) تنظیم شده است.

روش‌شناسی

روش‌شناسی پژوهش در گام نخست مبتنی بر روش مطالعه کتابخانه‌ای و استخراج ادبیات علمی حوزه ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها بوده است. ابتدا پس از تبیین اهمیت و ضرورت و تشریح وضعیت مطلوب مبتنی بر برخی سیاست‌ها، سیاست‌های مرتبط با موضوع «ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها» انتخاب و به‌وسیله روش تحلیل مضمون بررسی شدند و در نهایت مضامین کلان و مقولات موضوع مستخرج از اسناد بالادستی احصا گردید. استخراج مقولات بدین‌صورت بوده است که به هر کدام از بندهای سیاستی اولیه تخصیص داده شده و هر کدام از این کدهای اولیه در سطح بالاتری در قالب یک مقوله دیده شده است. پس از کدگذاری و استخراج مقولات مستخرج از بندهای سیاستی، هرکدام از این مقولات در سطح بالاتری تبدیل به مضامینی

گردید که در نهایت وضعیت اسناد و سیاست‌های کلان را در قالب الگویی نمایش می‌دهد. در فرایند استخراج مقولات تلاش گردید کلیدواژه‌ها و عناوین منتخب در چهارچوب ادبیات تخصصی و علمی مصطلح این حوزه باشد. فرایند استخراج مقولات کلان در قالب روش تحلیل مضمون^۵ انجام گرفته است.

فرایند کلی پژوهش در قالب نمودار فرایندی زیر قابل ترسیم می‌باشد:

نمودار شماره ۱: فرایند کلی پژوهش

تحلیل مضمون، روشی برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی است. این روش، فرایندی برای تحلیل داده‌های متنی است و داده‌های پراکنده و متنوع را به داده‌هایی غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند (Braun & Clarke, 2006). به‌طور کلی، تحلیل مضمون، روشی برای دیدن متن؛ برداشت و درک مناسب از اطلاعات ظاهراً نامرتب؛ تحلیل اطلاعات کیفی؛ مشاهده نظام‌مند شخص، تعامل، گروه، موقعیت، سازمان و یا فرهنگ؛ و تبدیل داده‌های کیفی به داده‌های کمی است (Boyatzis, 1998, p. 4).

5. Thematic Analysis

شناخت مضمون، یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین کارها در پژوهش‌های کیفی است و به عبارتی، قلب تحلیل مضمون است. شعور متعارف، ارزش‌های محقق، جهت‌گیری‌ها و پرسش‌های پژوهش و تجربه محقق درباره موضوع، در نحوه شناخت مضامین، تأثیر می‌گذارد. طبق نظر براون و کلارک (۲۰۰۶)، و کینگ و هاروکس (۲۰۱۰، ص ۱۴۹)، می‌توان جهت تعریف و شناخت مضمون از اصول راهنمای مناسبی استفاده کرد که عبارت‌اند از اینکه: اولاً، شناخت مضمون هرگز به معنی صرفاً یافتن نکته جالبی در داده‌ها نیست بلکه مستلزم آن است که پژوهشگر مشخص کند در داده‌ها باید دنبال چه چیزی باشد؟ از چه چیزهایی باید صرف‌نظر و چگونه باید داده‌ها را تحلیل و تفسیر کند؟ ثانیاً، واژه «مضمون» به‌طور ضمنی و تا حدی مبین «تکرار» است؛ بنابراین مسئله‌ای را که صرفاً یک‌بار در متن داده‌ها ظاهر شود، نمی‌توان «مضمون» به حساب آورد (مگر آنکه نقش برجسته و مهمی در تحلیل نهایی داده‌ها داشته باشد). ثالثاً، مضمون‌ها باید از یکدیگر متمایز باشد. با وجود اینکه هم‌پوشانی در میان مضامین تا حدودی اجتناب‌ناپذیر است؛ اما اگر مرز کاملاً مشخص و تعریف شده‌ای میان مضامین مختلف وجود نداشته باشد، نمی‌توان درک درستی از تحلیل‌ها و تفسیرها عرضه کرد.

در این مقاله فرایند کامل تحلیل مضمون را می‌توان به سه مرحله کلان تقسیم نمود:

الف- تجزیه و توصیف متن

ب- تشریح و تفسیر متن

ج- ادغام و یکپارچه کردن مجدد متن.

درحالی‌که همه این مراحل با تفسیر و تحلیل همراه است؛ اما در هر مرحله از تحلیل، سطح بالاتری از انتزاع به دست می‌آید (Attride-Striling, 2001). فرایند تحلیل مضمون، زمانی شروع می‌شود که تحلیل‌گر به دنبال شناخت الگوهایی از معانی و موضوعات در داده‌ها باشد. نقطه پایان این فرایند نیز تهیه گزارشی از محتوا و معانی الگوها و مضامین در داده‌ها است. همچنین، تحلیل، فرایندی است که طی زمان شکل می‌گیرد (Braun & Clarke, 2006). نوشتن نیز بخشی اساسی از این فرایند است که از همان گام اول شروع می‌شود و تا گام نهایی، تداوم می‌یابد. نکته مهم دیگر این است که تحلیل‌های کیفی، از مجموعه‌ای از خطوط راهنما استفاده

می‌کنند و نه مجموعه‌ای از قوانین مشخص؛ این امر باعث انعطاف‌پذیری آن‌ها برای تناسب روش با پرسش‌ها و داده‌های پژوهش می‌شود (Patton, 1990, p. 145)؛ بنابراین این فرایند سه مرحله‌ای و رایج، تنها راه تحلیل مضمون نیست. این‌رو، هر پژوهشگری با توجه به ماهیت و پرسش‌های پژوهش خود و با توجه به تصمیم‌ها و ابزارهایی که به کار می‌برد می‌تواند از روش خاص خودش استفاده کند. همچنین، این فرایند خطی نیست؛ زیرا تحلیل مضمون، مستلزم فرایندی رفت‌وبرگشتی در کل مجموعه داده‌هاست.

ارزیابی عملکرد

ارزیابی عملکرد^۱ فرایندی است که به سنجش و اندازه‌گیری، ارزش‌گذاری و قضاوت درباره عملکرد نهاد یا سازمانی در دوره‌های معین می‌پردازد (رحیمی، ۱۳۸۵). این ارزیابی در واقع اندازه‌گیری عملکرد از طریق اندازه‌گیری وضع موجود و مقایسه آن با وضع مطلوب براساس شاخص‌های از پیش تعیین شده است؛ بنابراین می‌توان نظام ارزیابی عملکرد را چنین تعریف کرد: فرایند سنجش، اندازه‌گیری و مقایسه میزان و نحوه دستیابی به وضعیت مطلوب با توجه به شاخص‌های معین، در دامنه تحت پوشش معین، در دوره زمانی معین، با هدف بازنگری، اصلاح و بهبود مستمر آن. چند مبحث ارزیابی عملکرد را می‌توان از زوایای متفاوتی مورد بررسی قرار داد؛ لیکن دو رویکرد اساسی در این حوزه عبارت است از:

- الف. رویکرد سنتی: این روش به صورت قضاوتی و به منظور کنترل عملکرد ارزیابی شونده انجام می‌شود و غالباً سبک دستوری دارد، صرفاً معطوف به عملکرد دوره زمانی گذشته است و با مقتضیات گذشته نیز شکل گرفته است.
- ب. رویکرد نوین: این روش آموزش، رشد و توسعه ظرفیت‌های عملکردی ارزیابی شونده، بهبود و بهسازی افراد و سازمان و عملکرد آن، ارائه خدمات مشاوره‌ای و مشارکت عمومی ذی‌نفعان، ایجاد انگیزش و مسئولیت‌پذیری برای بهبود کیفیت و بهینه‌سازی فعالیت‌ها و عملیات را هدف قرار می‌دهد. حوزه تحت پوشش اندازه‌گیری عملکرد می‌تواند سطح کلان یک سازمان، یک واحد، یک فرایند و یا

کارکنان باشد (رحیمی، ۱۳۸۵).

شایان ذکر است که توجه به ارزیابی عملکرد از رویکرد نظام مند، در هر سطحی که انجام شود ناگزیر از آن خواهد بود که فرایند عملکردی را در نظر بگیرد. پیش‌نیاز درک علت موفقیت یا شکست نظام‌های ارزیابی پژوهش، برخورداری از نگاه فرایندی است. اصلی‌ترین خطاهایی که به شکست نظام ارزیابی عملکرد منجر می‌شوند عبارت‌اند از: تأکید بیش از حد بر ارزیابی درونی؛ تمرکز بیش از حد بر رفتار؛ ارزیابی برون‌دادهای با ارزش سؤال‌برانگیز برای سازمان؛ پیچیدگی بیش از حد نظام ارزیابی؛ ذهنی‌بودن بیش از حد نظام ارزیابی؛ فقدان ارزیابی درون‌فرایندی و ارائه بازخورد؛ فقدان ارزیابی برون‌دادهای و ارائه بازخورد؛ و عدم ارزیابی پیامدها و ارائه بازخورد (رحیمی، ۱۳۸۵).

به همین دلیل زمانی نظام ارزیابی عملی و مؤثر خواهد بود که: تمرکز بر ارزیابی بیرونی جایگزین ارزیابی درونی شود، ارزیابی بیرونی به دلیل اعتبار بیشتر ارزشمندتر است. به جای توجه به رفتار (فعالیت‌های انجام شده)، بر برون‌دادهای و پیامدهای متمرکز شود. رفتار در هنگام ارزیابی منفرد مهم است؛ اما برای ارزیابی عملکرد یک سیستم مناسب نیست. در این حالت خروجی‌ها باید از سه بعد کیفیت، کمیت و هزینه با تأکید بر نرخ بازده سرمایه ارزیابی شوند. فقط دستاوردها یا خروجی‌های ارزشمند ارزیابی شوند. ساده‌سازی نظام ارزیابی بسیار حیاتی است. شاخص‌های ارزیابی باید نشان‌دهنده جنبه‌های زیادی از عملکرد باشند و از ابداع شاخص‌های مجزا و متفاوت باید پرهیز کرد. نظام ارزیابی باید عینی باشد. راهی ساده برای عینیت بخشیدن بیشتر به داده‌های کیفی این است که در ارزیابی کیفیت از داده‌های بیرونی استفاده شود.

تعیین سطوح شاخص‌های ارزیابی

در منابع ارزیابی، میان چند واژه کلیدی خلط معنایی زیادی وجود دارد، به طوری که اغلب توجه خاصی به تفاوت میان واژه‌هایی همچون بعد^۷، شاخص^۸، معیار و سنج^۹ نمی‌شود.

7. Dimension

8. Index

9. Measure/Indicator

- می‌توان از سطح ارزیابی کلان به خرد به ترتیب آنها را بدین‌گونه در نظر گرفت.
- الف. بعد. کلان‌ترین وجهی است که در هر ارزیابی مطرح می‌شود و فضای مورد ارزیابی را با جامعیت (پوشش تمام فضای ارزیابی) و مانعیت (بدون ایجاد همپوشانی و مستقل از هر بخش دیگر) تفکیک می‌کند.
 - ب. شاخص. عامل یا متغیری کمی (کیفی) است که به‌عنوان ابزاری ساده و قابل اعتماد برای اندازه‌گیری موفقیت، انعکاس تغییرات حاصل از مداخله، یا کمک به ارزیابی عملکرد هر یک از ابعاد استفاده می‌شود.
 - ج. معیار. نوعی محک، استاندارد یا پیمانه است که برای ارزیابی میزان برآورده شدن، مطابقت و مناسب بودن گزینه، فعالیت، محصول یا طرح و همچنین نسبت سود به ضرر آن استفاده می‌شود. درواقع معیار، پیمانه اندازه‌گیری یک شاخص است.
 - د. سنج (نشانگر^{۱۰}): مشخص‌های خاص، مشاهده‌پذیر و اندازه‌پذیر است که می‌تواند برای نشان دادن تغییر یا پیشرفت یک شاخص به‌منظور دستیابی به معیاری خاص، استفاده شود. برای سنجش هر شاخص دست‌کم باید یک سنج وجود داشته باشد.

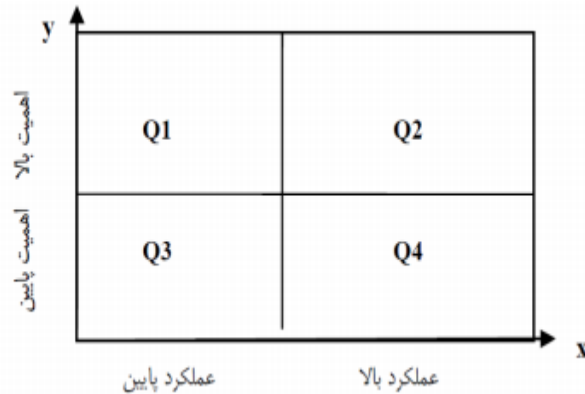
روش تحلیل اهمیت عملکرد

مارتیللا و جیمز^{۱۱} روش تجزیه و تحلیل اهمیت عملکرد^{۱۲} را نخستین بار در سال ۱۹۷۷ برای تحلیل عملکرد صنعت خودرو به‌کار گرفتند؛ اما امروزه تحلیل اهمیت-عملکرد به یک ابزار مدیریتی معروف تبدیل شده است و به‌صورت گسترده‌ای برای مشخص کردن نقاط قوت و ضعف و اولویت‌بندی استفاده می‌شود. این مدل از دو جز اصلی اهمیت و عملکرد مشخصه تشکیل شده است. ترکیب این دو جزء ماتریسی را با چهارخانه شکل می‌دهد که به طبقه‌بندی مشخصه‌های مورد مطالعه کمک شایانی می‌کند. شکل زیر ساختار یک ماتریس IPA را نشان می‌دهد.

10. Indicator

11. Martilla & James

12. Importance-Performance Analysis (IPA)

شکل شماره ۱: ماتریس اهمیت عملکرد

مفهوم هر یک از این ۴ ناحیه این ماتریس به شرح زیر است (Raymond & Choi, 2000):

- **ناحیه اول - ناحیه توجه حیاتی:** پاسخ‌دهندگان، شاخص‌ها را از نظر اهمیت بسیار بالا ارزیابی می‌کنند، ولی سطح عملکرد این شاخص‌ها به نسبت پایین است؛ بنابراین باید تلاش‌های بهبود و توسعه را در این ناحیه متمرکز کرد.
- **ناحیه دوم - ناحیه تداوم وضعیت عالی:** پاسخ‌دهندگان شاخص‌ها را از نظر اهمیت بسیار بالا ارزیابی می‌کنند و سازمان نیز در مورد این شاخص‌ها عملکرد بسیار خوبی دارد؛ بنابراین باید در مورد این شاخص‌ها مثل گذشته عمل کرد.
- **ناحیه سوم - ناحیه اولویت پایین:** شاخص‌ها از نظر اهمیت و عملکرد در سطح پایینی قرار می‌گیرند و منابع محدودی باید به این ناحیه از طرف شرکت اختصاص داده شود.
- **ناحیه چهارم - ناحیه قابل کاهش:** شاخص‌هایی که در این ناحیه قرار می‌گیرند، از نظر پاسخ‌دهندگان اهمیت چندانی ندارند، ولی از عملکرد نسبی بالایی برخوردارند. پاسخ‌دهندگان از عملکرد بالای سازمان در مورد این شاخص‌ها خرسندند، ولی مدیران باید تلاش‌های فعلی خود را بر این ویژگی‌ها به شدت محدود کنند (الف و براتی، ۱۳۹۱).

یافته‌ها

مفاهیم مرتبط با ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها و اثرگذاری بر اسناد و سیاست‌های کلان جمهوری اسلامی ایران در جدول ذیل آمده است. در ادامه به برخی از اهم مفاهیم علمی مرتبط با ارزیابی نظام تربیتی کودکان و اثرگذاری آن بر اسناد و سیاست‌های کلان خواهیم پرداخت.

جدول شماره ۱: ابعاد و مؤلفه‌های کلان ارزیابی نظام کلان مدیریت مهدهای کودک بر اساس اسناد بالادستی

منبع	تعریف	مضمون
(ولی‌زاده و دیگران، ۱۳۹۸) (مفیدی، ۱۳۹۳) (بالاشک، ۲۰۱۵) (مودا، ۲۰۱۵) (واگرس، ۲۰۱۵)	مدیریت مهدکودک: بررسی حوزه مدیریت در مراکز مهد کودک نشان می‌دهد که وجود مدیران خبره در این مراکز، بر اثربخشی برنامه‌ها و تحقق بخشیدن به اهداف آن ضرورت دارد. بسیاری از مدیران مهدهای کودک با شیوه اداره این مراکز آشنایی کافی ندارند؛ زیرا دارای رشته‌های تحصیلی متفاوتند، دوره‌های آموزشی مناسب این کار را ندیده‌اند و به سبب ناآشنایی با سبک‌های مدیریتی، از الگوی درستی استفاده نمی‌کنند. نظریه‌های مدیریت در مهدکودک‌ها نادیده گرفته شده و حدود صلاحیت‌های مدیران شناخته نشده است؛ بنابراین تعیین مؤلفه‌های مدیریت در مهدها برای رشد همه‌جانبه کودکان، ضرورت دارد. رهبری در مهدها نیازمند مهارت‌های مدیریتی است که در برنامه‌ریزی، سازماندهی، کنترل و ... به‌کار می‌رود؛ بنابراین با متفاوت بودن مخاطبان مهدکودک، مدیر باید به جامعه اطمینان دهد که کودکان را در رفاه و شرایط تخصصی و مجهز با نیروی انسانی توانمند	تدوین و اجرایی‌سازی اسناد
		مدیریت مالی و بودجه
		ارزشیابی و تضمین کیفیت
		اصلاح ساختارها و رویه‌ها
		عدالت آموزشی و تربیتی
		مدیریت دانش و پژوهش و مستندسازی تجارب
		ساماندهی مهدها

منبع	تعریف	مضمون
	و خدمات باکیفیت تربیت خواهدکرد که با انتظارات همه ذینفعان، خود نیز در حکم یک مدیر اثربخش موفق شود. شرح وظایف و ویژگی‌های مدیران مراکز عبارت‌اند از: برنامه‌ریزی، رهبری، نظارت و ارزشیابی، هماهنگی آموزش، منابع و امکانات یادگیری، کنترل آمار و گزارش‌های مراکز مهدکودک.	
	محتوای آموزشی: فروبل و مونته‌سوری معتقدند که برنامه‌های آموزشی خردسالان باید از خود کودک نشئت بگیرد. در این برنامه‌های آموزشی، مربی یک راهنماست که به تعیین نیازها و علاقه‌های شخصی کودک و همچنین ارزیابی از فعالیت‌های آن‌ها می‌پردازد. آموزشی می‌تواند موفق باشد که اصل و محتوای آن متناسب با کودکان طراحی شده باشد. پس باید شناختی از کودکان، ویژگی‌های، چگونگی تفکر آن‌ها، دنیای درونیشان، عواطف، نیازها، خواسته‌ها و علایق و ایده‌های آن‌ها داشت. مربیان به دلیل آشنایی با دنیای کودکان خواسته‌ها، نیازها، دغدغه‌ها و علایق کودکان را می‌شناسند، آن‌ها از منابع بسیار مهم در انتخاب موضوع و محتوای آموزشی هستند.	محتوای آموزشی مربیان محتوای آموزشی کودکان
(بافته، ۱۳۹۱) (اسپادگ، ۲۰۰۶)		
(اتحادی‌فر، ۱۳۹۴) (مفیدی، ۱۳۷۲) (میرهادی، ۱۳۸۱) (دخت عماد خراسانی، ۱۳۸۶) (عطاران، ۱۳۶۳)	منابع انسانی (مربیان و کارکنان): تأثیر نفوذ مربی بر رشد همه‌جانبه کودک کاملاً روشن و آشکار است. صفات و خصوصیات یک مربی: دارای روحیه‌ای شاداب و جوان، سلامت جسمی و روانی، صبور و حوصله زیاد، آگاهی به خصوصیات رشد و تکامل	گزینش و جذب مربیان و کارکنان ارتقاء و توانمندسازی مربیان و کودکان جبران خدمت و تأمین رفاه مربیان و کارکنان

منبع	تعریف	مضمون
(کاردان، ۱۳۸۷) (طالبزاده نوبریان، ۱۳۸۵)	کودک، اطلاعات نسبتاً وسیع در زمینه روان‌شناسی تربیتی، مسائل ایمنی، بهداشت، تغذیه، بیماری و مهارت کافی در اداره کلاس داشته باشد. همچنین مربی باید به دیگر ابعاد رشد و تکامل آگاه باشد. مربی برای شناخت بهتر کودکان و آشنایی با خصوصیات اخلاقی، عاطفی، روانی، استعداد و توانایی آن‌ها به خصوص نکاتی که در روابط معمولی با کودک، روشن و آشکار نیست، تحقیق و جستجو کند. مربی باید با اصول تعلیم و تربیت، اهداف و ویژگی‌های دوره پیش‌دبستانی آشنایی کامل داشته باشد. مربی باید با کودکان رفتاری دوستانه داشته باشد. باید بهترین و شایسته‌ترین افراد برای پرورش کودکان انتخاب شوند.	تربیت فرهنگی هویتی مربیان و کارکنان منزلت اجتماعی مربیان و کارکنان
(درفش و دیگران، ۱۳۹۸ Educational) Research and Planning Organization, 2019)	زیرساخت: فضای آموزشی باید نیروهای ذهنی و احساسی و خلاق کودک را تحت تأثیر قرار داده و از این طریق هم در آموزش او مؤثر باشد و هم محیطی باطراوت برای وی به وجود آورد. فضای آموزشی در دو مقوله فضا، امکانات و تجهیزات آموزشی توصیف شده است. فضای آموزشی مراکز باید متأثر از دو فضای رسمی مدرسه و غیررسمی خانه باشد. امکان اجرای فعالیت‌های فردی و گروهی را برای کودکان فراهم آورد. دارای فضای باز مناسب برای فعالیت‌های ورزشی، باغبانی، نگهداری حیوانات، بازی کودکان و ... باشد. امکانات و تجهیزات موردنیاز مراکز شامل: میز و صندلی متناسب برای کودکان و کمد یا قفسه	تجهیزات و فناوری‌های آموزشی تربیتی معماری و کالبد فضاهای آموزشی تربیتی زیرساخت‌های آموزشی تربیتی

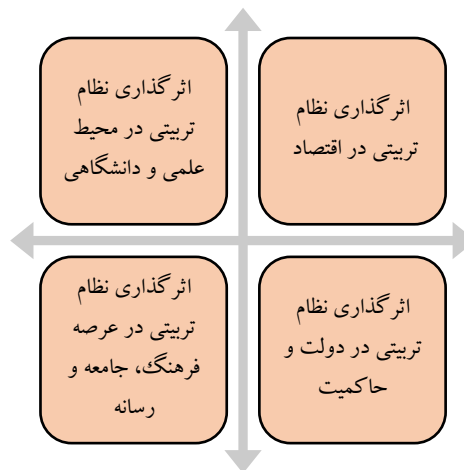
منبع	تعریف	مضمون
	نگهداری وسایل و پوشه فعالیت‌های آنان و وسایل صوتی تصویری ویژه کودکان.	
(رجائی، ۱۳۹۵)	<p>نظام آموزشی: مرکز بین‌المللی اهداف آموزشی آمریکا در سال ۲۰۰۶ شاخص‌هایی را به‌عنوان ضروری‌ترین نیازهای کودکان به‌منظور آموزش بهتر به آنها و آماده کردن کودکان برای ورود به مدرسه به این شرح اعلام کرد: آموزش مهارت‌های فیزیکی-جسمانی برای ورود به مدرسه؛ مانند نظافت شخصی، محافظت از خود و ... آمادگی عاطفی-اجتماعی. استفاده از وسایل کمک آموزشی مناسب برای آموزش صحیح و عملی به کودکان. آموزش زبان (زبان مادری و زبان دوم) با استفاده از بهترین شیوه آموزشی. آموزش مهارت برقراری ارتباط با دیگران و ارتقای سطح توانایی‌های شناختی و اطلاعاتی عمومی کودکان شامل اطلاعات هنری، فرهنگی، علمی، اجتماعی و ...</p>	<p>رویکردهای خلاق و نوآورانه</p> <p>شیوه‌های یاددهی و یادگیری</p>
		<p>مدیریت و شکوفایی استعدادها</p>
(کیان، ۱۳۹۴) (پاک سرشت، ۱۳۹۷) (حیدری‌زاده، ۱۳۹۹) (وفادار و جوان بخت اول، ۱۳۸۴)	<p>نظام تربیتی: «تربیت» در لغت به‌معنای پروردن، نشو و نمادادن و زیادکردن و از ماده «ربو» است که به معنای اوج گرفتن، افزودن و رشد کردن است. «تربیت» کوشش برای ایجاد دگرگونی مطلوب در فرد و به کمال رساندن تدریجی و مداوم او است. تربیت شامل «به فعلیت رساندن استعدادها، به کمال رساندن فرد مستعد کمال و نیز مراقبت از او در مسیر رشد و سیر او به</p>	<p>تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی کودکان</p> <p>تربیت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کودکان</p> <p>تربیت زیستی و بدنی کودکان</p> <p>تربیت زیبایی‌شناختی و هنری کودکان</p> <p>تربیت اقتصادی و حرفه‌ای</p>

منبع	تعریف	مضمون
<p>(تقوی، ۱۳۸۹) (نهج البلاغه، حکمت ۱۵۴)</p>	<p>سوی کمال است». تعلیم و تربیت از عواملی است که در رشد فردی و سازگاری اجتماعی انسان تأثیر بسیاری دارد. در رویکرد تربیت دینی به سه حوزه تربیت اعتقادی، اخلاقی، عملی و ... اشاره می‌شود. مؤلفه‌های تربیت اعتقادی عبارت است از: شناخت، پذیرش قلبی، محبت و علاقه. در تربیت اعتقادی دستیابی به مراتبی از ایمان به عنوان هدف برنامه تربیتی توجه می‌شود. تربیت اعتقادی مهم‌ترین رکن رشد تربیت دینی به‌شمار می‌رود؛ زیرا تدین دین بدون اعتقاد به عقاید بنیادین دینی معنایی نخواهد داشت. هدف تربیت اعتقادی فراهم کردن زمینه برای پرورش ایمان و اعتقاد به آموزه‌های بنیادین دینی است. موضوعات مهم در تربیت اخلاقی، در چهار سطح عبارت‌اند از: سطح اول: رویکردهایی که صبغه فلسفی دارند. سطح دوم: رویکردهایی که صبغه دینی دارند. سطح سوم: رویکردهایی که صبغه روان‌شناختی دارند. سطح چهارم: رویکردهایی که صبغه تربیتی دارند. سه حیطه اصلی ابعاد تربیتی کودک شامل: تربیت جسمانی و عقلانی، تربیت دینی و اخلاقی و تربیت اجتماعی می‌باشد. «تربیت جسمانی» به معنای تربیت جسم و تقویت و استحکام بخشیدن به اعضا و جوارح و اندام‌ها، در جهت شادابی روح، رشد خصایص اخلاقی، سلحشوری، شجاعت، استقامت، تعاون و همکاری، صداقت، پاکی، یاد خدا و تعمق بخشیدن به فکر و اندیشه</p>	<p>کودکان</p> <p>تربیت علمی و فناوری کودکان</p>

منبع	تعریف	مضمون
	می‌باشد. از مهم‌ترین اهداف تربیت جسمانی در اسلام، پرستش و عبادت خداست.	
	ارتباطات و تعاملات: نهاد، نظامی به نسبت پایدار و سازمان یافته از الگوهای اجتماعی است که برخی از رفتارهای نظارت‌شده و یکسان را با هدف برآوردن نیازهای اساسی جامعه، دربرمی‌گیرد.	تعامل با نهادهای تربیتی
	اهداف نهادها: ارضای نیازهای اجتماعی، نهادها متضمن ارزش‌های نهایی است که اعضا در آن مشارکت، به‌طور نسبی پایدارند، تاحدی که الگوهای ثابت رفتار در درون نهادها، به‌صورت بخشی از سنت و فرهنگ مرسوم جامعه درآمده است. همچنین بنیانهای اجتماعی نهادها آن چنان عام و گسترده است که فعالیت‌های آن، جایگاه عمده‌ای را در پهنه جامعه به خود اختصاص می‌دهد، به‌طوری‌که هر تغییر چشمگیر در نهاد احتمالاً، موجب تغییر در دیگر نهادها می‌شود. هر چند همه نهادهای جامعه به هم وابسته‌اند، هر یک از نهادها به‌تنهایی، بر مبنای شبکه‌ای از هنجارها، ارزش‌ها و الگوی رفتاری مورد انتظار، به حد اعلا ساخت و سازمان یافته است. آرمان‌های یک نهاد را معمولاً بخش عظیمی از اعضای جامعه، چه در حال حاضر در آن مشارکت داشته یا نداشته باشند، پذیرفته‌اند؛ اما کارکردهای نهاد دینی: کمک به اشخاص در پیدا کردن هویت اخلاقی، فراهم کردن تفسیرهایی که به تبیین محیط طبیعی و اجتماعی انسان کمک می‌کند، تقویت روحیه اجتماعی، انسجام	تعامل با جامعه و جلب مشارکت عمومی
(کوئن، ۱۳۹۸) (سند تحول بنیادین آ.پ، راهکار ۴-۸، راهکار ۹-۸)		گفتمان‌سازی و تعامل با رسانه‌های عمومی

منبع	تعریف	مضمون
	اجتماعی و همبستگی گروهی، تقویت و تحکیم مبانی ارزشی زندگی انسانی و وحدت نوع بشر. فراهم آوردن سازوکارهای قانونی برای حضور فعال و مؤثر مسئولان نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در نهادهای سیاست‌گذار و تصمیم‌ساز فرادستی به‌عنوان یکی از ارکان تعالی و پیشرفت همه‌جانبه و پایدار کشور می‌باشد. تعامل اثربخش با مراکز فرهنگی و اجتماعی و استفاده از ظرفیت رسانه‌ها- به‌ویژه رسانه ملی- برای تبیین جایگاه نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در تولید سرمایه اجتماعی و فرهنگی و جلوگیری از کوچک‌انگاری نقش آن در سرنوشت آینده کشور از منظر معارف اسلامی می‌باشد.	

بر همین اساس پژوهش حاضر بر اساس مدل تعاملات و همکاری‌های نظام تربیتی بر اساس مارپیچ چهارجانبه در قالب جدول زیر بررسی و تبیین خواهد گرفت.

شکل شماره ۲: الگوی پیشنهادی ارزیابی راهبردی نظام تربیتی مبتنی بر مارپیچ چهارگانه

بر اساس نظرات خبرگانی پژوهش مبتنی بر محورهای و مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی مستخرج از اسناد و سیاست‌های بالادستی، اهمیت و عملکرد هرکدام از این مؤلفه‌ها با امتیازدهی خبرگانی مشخص گردیده و براساس وضعیت نمرات، هر کدام از مؤلفه‌های مربوط به نظام ارزیابی راهبردی در یکی از بخش‌های ماتریس چهارگانه اولویت عملکرد قرار خواهد گرفت و متناسب با وضعیت آن، راهبرد پیشنهادی در جهت اولویت‌گذاری شاخص‌های این نظام ارزیابی مدنظر قرار می‌گیرد.

جدول ۲: اهم مضامین مستخرج از نظام کلان مدیریت مهدهای کودک براساس اسناد بالادستی

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان
(۱) میزان اسناد تولید شده در حوزه آموزش و تربیت کودکان (۲) میزان اسناد تولید شده در حوزه محتوا و مدیریت مهدکودک‌ها	تدوین و اجرایی‌سازی اسناد	مدیریت مهد کودک
(۱) میزان سرانه بودجه آموزشی و تربیتی کودکان در جمهوری اسلامی (۲) ارزش ریالی منابع مجذوب از مؤسسات بین‌المللی نظیر یونیسف و کنوانسیون حقوق بین‌الملل کودکان (۳) ارزش ریالی خدمات حمایتی به مهدها و کودکان نیازمند مناطق محروم و کودکان بدسرپرست (۴) میزان خسارات و اتلاف منابع مالی در عرصه تربیت کودک (۵) همسان‌سازی دریافتی مربیان مهدها با حقوق معلمان و کارمندان آموزش و پرورش (۶) میزان پرداختی فوق‌العاده و پاداش و تسهیلات و خدمات معیشتی به مربیان مهدها و تمام کارکنان داوطلب مناطق کمتر توسعه‌یافته و مرزی (۷) سهم مهدها از بودجه آموزش و پرورش به تفکیک جاری، عمرانی، و کل (۸) سهم مهدها از تولید ناخالص ملی یا داخلی به تفکیک	مدیریت مالی و بودجه	

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان
جاری، عمرانی و کل ۹) میزان سرانه فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی کودکان از بودجه آموزش و پرورش ۱۱) اختلاف ارزش ریالی منابع فیزیکی و مادی انباشته با تبدیل به احسن		
۱) میزان انطباق امور اجرایی با قوانین، مقررات و دستورالعمل‌ها ۲) میزان انطباق نظام تعلیم و تربیت با استانداردهای ملی	ارزشیابی و تضمین کیفیت	
۱) میزان ساماندهی مهدکودکهای سراسر کشور ۲) حجم کاهش تعداد واحدهای اداری متناسب با مدیریت کارآمد ۳) تعداد اصلاح یا تغییر مدیریت ساختار مهدکودک‌ها	اصلاح ساختارها و رویه‌ها	
۱) میزان دسترسی مهدکودک‌ها به آموزش و پرورش ۲) میزان تناسب جمعیتی کودکان استفاده‌کننده از مهدها متناسب با شرایط اقلیمی ۳) گستردگی تنوع دهک‌های اقتصادی کودکان در مهدها ۴) نسبت کودکان مناطق محروم ورودی به مهدکودک به کل کودکان	عدالت آموزشی و تربیتی	
۱) نسبت اعتبارات مختص پژوهش و ارزشیابی به اعتبارات غیرپرسنلی و کل اعتبارات جاری ۲) میزان توجه و التزام به دستاوردهای علمی بومی و اسلامی ۳) میزان ارتقای علمی حوزه تربیتی کودکان در مقالات و پایان‌نامه‌ها و کتب ۴) میزان مراکز تحقیقاتی و پژوهشی در حوزه تربیت کودکان در مهدکودک‌ها	مدیریت دانش و پژوهش و مستندسازی تجارب	
۱) نسبت برنامه‌های محلی، منطقه‌ای و ملی با عاملیت مهدها	ساماندهی مهدها	

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان	
<p>۲) ارزش ریالی برنامه‌های مهدها برای ساخت هویت اسلامی-انقلابی</p> <p>۳) حجم مهدهای مقید به ارزیابی و اصلاح درونی و بیرونی</p> <p>۴) نسبت برنامه‌های درونی با عاملیت مربیان، کودکان، خانواده</p> <p>۵) میزان پیشرفت طراحی و اجرای برنامه جامع ساماندهی، مدیریت و نظارت بر مهدها و آموزشگاه‌های آزاد حوزه آموزشی و تفریحی کودکان</p> <p>۶) میزان پیشرفت طراحی و اجرای نظام رتبه‌بندی مربیان، مؤسسات و مهدها</p> <p>۷) رشد سالانه سهم مهدهای دولتی به نسبت مهدهای غیردولتی</p> <p>۸) میزان مهدهای شهری به نسبت مهدهای روستای و حاشیه</p>			
<p>۱) میزان حجم برنامه با رویکرد آشنایی، همفکری و رقابت بین مربیان</p> <p>۳) افزایش سالانه حجم و زمان سرفصل‌های آموزشی و غیرآموزشی مانند: نگارش و پژوهش، کارورزی، فرصت مطالعاتی و ضمن خدمت</p> <p>۵) میزان تولید کتب آموزشی برای آموزش مربیان</p> <p>۶) میزان بازه زمانی به‌روزرسانی برنامه درسی تربیت و آموزش</p>	<p>محتوای آموزشی مربیان</p>	<p>محتوای آموزشی</p>	۲
<p>۱) میزان تولید کتب آموزشی برای آموزش و تربیت کودکان</p> <p>۲) میزان مشارکت نهادهای غیردولتی و مردمی در تربیت و آموزش کودکان</p> <p>۳) میزان بازه زمانی به‌روزرسانی برنامه درسی تربیت و آموزش</p>	<p>محتوای آموزشی کودکان</p>		

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان	
<p>۶) میزان جذب برای بوم متناسب با شرایط و آمایش سرزمینی</p> <p>۷) میزان جذب از نخبگان</p> <p>۸) میزان نسبت کودکان به مربیان و کارکنان</p> <p>۹) میانگین سطح تحصیلی و جنسیت مربیان و کارکنان</p>	<p>گزینش و جذب مربیان و کارکنان</p>	<p>منابع انسانی (مربیان و کارکنان)</p>	۳
<p>۱) میزان پیشرفت و استقرار نظام سنجش صلاحیت و رتبه‌بندی مربیان و کارکنان</p> <p>میزان مشارکت نهادهای غیردولتی و مردمی در تربیت و آموزش مربیان</p> <p>۲) ارتقا و توانمندسازی عقیدتی و معنوی و فرهنگی مربیان</p> <p>۳) نسبت اقدامات تعالی‌جویانه، تحول‌آفرین و انقلابی در سوابق</p> <p>۴) توانمندی علمی، تخصصی و مهارتی برای اجرای وظایف</p> <p>۵) پیشتازی در خلق محیط و موقعیت مطلوب علمی-تربیتی</p>	<p>ارتقا و توانمندسازی مربیان و کارکنان</p>		
<p>۱) همسان‌سازی دریافتی مربیان مهد با حقوق معلمان و مشاغل سخت و تخصصی</p> <p>۲) پرداخت فوق‌العاده، پاداش، تسهیلات و خدمات معیشتی به مربیان و تمامی کارکنان داوطلب مناطق کمتر توسعه‌یافته و مرزی</p> <p>۳) میزان بهره‌مندی از تسهیلات و خدمات رفاهی و تفریحی</p> <p>۴) میزان توسعه سالانه خدمات بیمه و سلامت</p> <p>۵) سهم دوره‌های ضمن خدمت در خالص دریافتی</p>	<p>جبران خدمت و تأمین رفاه مربیان و کارکنان</p>		
<p>۱) اعتقاد به دین مبین اسلام و میزان برخورداری از معنویت و دین‌داری مربیان و کارکنان</p> <p>۲) میزان برخورداری از ارزش‌های انقلابی و انقلابی‌گری</p>	<p>تربیت فرهنگی هویتی مربیان و کارکنان</p>		

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان	
<p>۳) میزان برخورداری از ارزش‌های فرهنگی و ایرانی</p> <p>۴) میزان التزام به فرهنگ اسلامی ایرانی</p> <p>۵) میزان توجه به ایجاد هویت ملی منسجم و واقعی</p> <p>۶) میزان برخورداری از ارزش‌های اخلاقی و کرامت انسانی</p> <p>۷) میزان برخورداری از سلامت جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی</p>			
<p>۱) برخورداری از کرامت والای مربیگری با تکریم اجتماعی و سازمانی</p> <p>۲) توسعه حمایت قضایی، حقوقی و صنفی از مربیان</p> <p>۳) تعداد برنامه در راستای جذب اقبال عمومی در الگوبرداری از مربیان</p> <p>۴) نسبت حضور مسئولان نظام تعلیم و تربیت مرتبط با کودکان در نهادهای سیاست‌گذار و تصمیم‌ساز بیرونی</p>	<p>منزلت اجتماعی مربیان و کارکنان</p>		
<p>۱) دسترسی کارکنان و دانش‌آموزان به فناوری اطلاعات و ارتباطات</p> <p>۲) نسبت مهدهای دارای امکانات و وسایل ورزشی استاندارد</p> <p>۳) نسبت مهدها دارای امکانات بهداشتی استاندارد</p> <p>۴) نسبت مدارس مجهز به فناوری‌های نوین آموزشی</p>	<p>تجهیزات و فناوری‌های آموزشی تربیتی</p>	<p>زیرساخت</p>	<p>۴</p>
<p>۱) نسبت مدارس واقع‌شده در مکان استاندارد بر اساس سامانه آمایش سرزمین و تحولات جمعیتی</p> <p>۲) سرانه فضای سبز</p> <p>۳) سرانه محوطه باز</p> <p>۴) سرانه زیربنای کلاس‌های فیزیکی</p> <p>۵) نسبت مهدهای دارای اتاق بهداشت یا مشاوره</p> <p>۶) سرانه سرویس‌های بهداشتی مهدها</p> <p>نسبت مهدهای مقاوم به حوادث غیرمترقبه</p>	<p>معماری و کالبد فضاهای آموزشی تربیتی</p>		
<p>۱) سرانه زمین آموزشی</p> <p>۲) تناسب فضاهای تربیتی-آموزشی اختصاصی</p>	<p>زیرساخت‌های آموزشی تربیتی</p>		

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان	
دختران با اقتضائات فرهنگ عفاف و حجاب (۳) نسبت کودکان به کلاس‌های آموزشی (۴) نسبت مهدهای مجهز به وسایل کارگاهی و آزمایشگاهی متناسب محتوای آموزشی			
	رویکردهای خلاق و نوآورانه	نظام آموزشی	۵
(۱) انطباق اهداف و سرفصل‌های مواد تربیتی و آموزشی با اهداف دوره کودکی (۲) نسبت محتوای تربیتی و آموزشی اختصاصی ناظر به تفاوت‌های جنسیتی، اقلیمی، شخصیتی، استعدادی و ذهنی کودکان (۳) نسبت محتوای مخصوص فناوری‌های نوین آموزشی (۴) نسبت محتوای خودآموز (۵) نسبت استفاده از مفاهیم بنیادی و عملی اسلام و انقلاب (۶) نسبت استفاده از عناصر طبیعی، هنری و فرهنگی در محتوا و برنامه (۶) تناسب محتوا با نیازهای روز دانش‌آموز، خانواده و جامعه	شیوه‌های یاددهی و یادگیری		
(۱) نسبت محتوای دارای قابلیت ارائه آزاد و خلاق	مدیریت و شکوفایی استعدادهای		
(۱) نسبت کودکان مقید به شئون و مناسک دینی (۲) نسبت کودکان مقید به پوشش‌های تعریف شده در اسناد (۳) نسبت کودکان معتقد به مبانی اسلام و انقلاب (۴) میزان برگزاری مراسم مذهبی و معنوی در مهد (۵) میزان تولید کتاب داستان و قصه‌های مذهبی (۶) میزان محتوای تقویت بصیرت دینی در متون آموزشی میزان پخش موسیقی‌های با مضمون اسلامی در مهد	تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی کودکان	نظام تربیتی	۶

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان
<p>میزان برگزاری نمایشگاه‌های مذهبی برای کودکان</p> <p>میزان استفاده از نمادهای مذهبی و معنوی در فضا</p>		
<p>میزان آشنایی، علاقه و پایبندی به نظام ارزشی انقلاب اسلامی</p> <p>میزان آگاهی و درایت در زمینه فرهنگی و اجتماعی</p> <p>میزان محتوای آموزشی با مضمون ایثار، شهادت، زندگی‌نامه شهدا، زندگی‌نامه بزرگان و انقلابیون معاصر</p> <p>میزان مشارکت کودکان در برگزاری اعیادها و جشن‌های اجتماعی و سیاسی</p> <p>میزان توجه به متون داستانی قصه‌گویی با فضای انقلاب اسلامی</p> <p>میزان انتشار کتب ارزشی و انقلابی در حیطه تربیتی کودکان</p> <p>میزان معرفی فرهنگ اسلامی ایرانی برای کودکان</p> <p>میزان اهمیت به زبان و ادبیات فارسی</p> <p>میزان التزام به استفاده از زبان بیگانه</p>	<p>تربیت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کودکان</p>	
<p>میزان اهتمام به مسئله بهداشتی مهد</p> <p>نسبت استفاده از سرویس بهداشتی به کودکان و فضا</p> <p>نسبت فضا به ازای هر کودک</p> <p>نسبت استفاده هر کودک از مشاور و روان‌شناس و مربی بهداشت</p> <p>میزان کیفیت مواد غذایی در مهد</p> <p>میزان توجه و اهتمام به برنامه غذایی متناسب با سن</p> <p>رشدی کودک</p> <p>میزان ورزش کودکان در مهدکودک</p> <p>میزان تولیدات محتوایی نظیر کتاب، قصه، پویانمایی و کلیپ در حوزه بهداشت و ورزش برای کودکان</p>	<p>تربیت زیستی و بدنی کودکان</p>	
<p>نسبت استفاده از عناصر طبیعی، هنری و فرهنگی در آثار کودکان</p> <p>میزان دیوار نوشته‌ها و دکور مذهبی در مهد</p>	<p>تربیت زیبایی‌شناختی و هنری کودکان</p>	

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بعد کلان	
برافراشته بودن پرچم ایران در مهد وجود نقاشی‌هایی با مفاهیم معنوی و ارزشی در فضای مهد میزان استفاده از لباس‌ها فرهنگ‌ها و اقوام متعدد در مهد برای معرفی اقوام			
میزان محتواهای مکتوبی نظیر قصه و کتاب داستان که به خودباوری و مفهوم تلاش و کوشش کودکان میزان توجه به بازی‌هایی که به مفهوم تلاش و خودبازی می‌پردازد نسبت آموزش‌های کار و معیشت حلال در برنامه آموزشی	تربیت اقتصادی و حرفه‌ای کودکان		
نسبت محتوای مخصوص فناوری‌های نوین آموزشی نسبت دروس دارای رسانه‌های کمک آموزشی نسبت مهدهای مجهز به وسایل کارگاهی و آزمایشگاهی متناسب محتوای آموزشی میزان دسترسی کارکنان و کودکان به فناوری اطلاعات و ارتباطات	تربیت علمی و فناوری کودکان		
مسجد خانواده حوزه‌های علمیه	تعامل با نهادهای تربیتی	ارتباطات و تعاملات	۷
افزایش تسهیلات و خدمات قانونی برای جلب مشارکت بیرونی نهادهای بالقوه آماده مشارکت در نظام تعلیم و تربیت گستردگی تنوع نهادهای در حال مشارکت نسبت توافق‌نامه‌های سازنده با نقش‌آفرینان بیرونی فردی یا نهادی تعداد محتوای راهنمای نقش‌آفرینان بیرونی تعداد برنامه جامع مدون ویژه تنظیم تعاملات سازنده بیرونی	تعامل با جامعه و جلب مشارکت عمومی		
حجم برگزاری محافل و کرسی‌های نظریه‌پردازی، آزاداندیشی در حوزه تربیتی کودکان	گفتمان‌سازی و تعامل با رسانه‌های عمومی		

بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس نمرات خبرگانی، وضعیت مؤلفه‌های راهبردی از حیث قرارگرفتن در جدول اهمیت عملکرد به‌صورت زیرخواهد بود و همان‌طور که در جدول مشاهده می‌گردد به‌ترتیب، تمرکز ویژه بر شاخص‌های ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدها در ناحیه اول توجه حیاتی، ناحیه دوم تداوم وضعیت عالی، ناحیه سوم اولویت پایین و در ناحیه قابل کاهش به‌عنوان ناحیه چهارم قابل بررسی می‌باشد.

این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.

با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه‌براین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.

درنهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.

بر اساس تحلیل جدول اهمیت عملکرد، مهم‌ترین ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در مهدهای کودک در راستای تحقق اسناد و سیاست‌های کلان در دو سطح عوامل داخلی و عوامل خارجی مهدکودک قابل بررسی می‌باشد و محورهای چهارگانه به صورت زیر می‌باشد:

این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی

کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.

با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه بر این، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.

در نهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد. در عوامل داخلی:

این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.

با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه بر این، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.

در نهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.

- مدیریت مهدکودک: در این عرصه به ترتیب مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی تدوین و اجرایی‌سازی اسناد، مدیریت مالی و بودجه، ارزشیابی و تضمین کیفیت، اصلاح ساختارها و رویه، عدالت آموزشی و تربیتی، مدیریت دانش و پژوهش و

- مستندسازی تجارب و سازماندهی مهدها حائز اهمیت می‌باشد.
- این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.
 - با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه‌براین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.
- درنهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.
- محتوای آموزشی: در این عرصه به ترتیب مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی محتوای آموزشی مربیان و محتوای آموزشی کودکان حائز اهمیت می‌باشد.
 - این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.
 - با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه‌براین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین

می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.

در نهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.

منابع انسانی (مربیان و کارکنان): در این عرصه به ترتیب مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی گزینش و جذب مربیان و کارکنان، ارتقا و توانمندسازی مربیان و کارکنان، جبران خدمت و تأمین رفاه مربیان و کارکنان، تربیت فرهنگی هویتی مربیان و کارکنان و منزلت اجتماعی مربیان و کارکنان حائز اهمیت می‌باشد.

- این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.
- با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه بر این، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.
- در نهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.
- زیرساخت: در این عرصه به ترتیب مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی تجهیزات و فناوریهای آموزشی تربیتی، معماری و کالبد فضاهای آموزشی تربیتی و زیرساخت‌های آموزشی تربیتی حائز اهمیت می‌باشد.
- این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند

رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد. با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه‌براین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.

- درنهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.
- نظام آموزشی: در این عرصه به ترتیب مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی شیوه‌های یاددهی و یادگیری و مدیریت و شکوفایی استعدادها حائز اهمیت می‌باشد. این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است.
- یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد. با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند.
- علاوه‌براین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.
- درنهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین

رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.

- نظام تربیتی: در این عرصه به ترتیب مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی کودکان، تربیت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کودکان، تربیت زیستی و بدنی کودکان، تربیت اقتصادی و حرفه‌ای کودکان و تربیت علمی و فناوری کودکان حائز اهمیت می‌باشد.

این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد. با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه‌براین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.

درنهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.

در عوامل خارجی:

این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.

با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه‌براین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود.

در نهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.

- ارتباطات و تعاملات: در این عرصه به ترتیب مؤلفه‌های ارزیابی راهبردی تعامل با نهادهای تربیتی، تعامل با جامعه و جلب مشارکت عمومی و گفتمان سازی و تعامل با رسانه‌های عمومی حائز اهمیت می‌باشد.

این پژوهش نشان داد که الگوی ارزیابی نظام تربیتی در مهدکودک‌ها نیازمند رویکردی جامع و علمی است. یافته‌های مطالعه حاکی از آن است که به‌کارگیری معیارهای استاندارد ارزیابی در مهدهای کودک، تأثیر مستقیم و مؤثری بر رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی کودکان دارد. همچنین، نقش والدین و مربیان در این فرایند بسیار حیاتی بوده و تعامل مؤثر میان آنان می‌تواند نتایج آموزشی و تربیتی را بهبود بخشد.

با توجه به این نتایج، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی نسبت به تدوین استانداردهای دقیق‌تر در ارزیابی کیفیت مهدهای کودک اقدام نمایند. علاوه بر این، برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای مربیان و والدین می‌تواند زمینه‌ساز اجرای بهتر این الگو شود. در نهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آینده بر بررسی تأثیرات بلندمدت این الگو متمرکز شده و آن را با سایر روش‌های ارزیابی مقایسه نمایند تا بتوان بهترین رویکرد را برای بهبود نظام تربیتی در مهدهای کودک انتخاب کرد.

پیشنهادها

با توجه به احصای مؤلفه‌های راهبردی مبتنی بر اسناد و سیاست‌های کلان کشور در راهکارها و پیشنهادها زیر ارائه می‌گردد:

- نیاز به وجود بانک اطلاعاتی در حوزه مهدهای کودک
- تقویت سازوکارهای ارزیابی راهبردی نظام تربیتی کودکان در راستای اسناد و سیاست‌های کلان
- حمایت از مراکز تخصصی ارزیابی عملکرد در حوزه اسناد و سیاست‌های کلان

- تمرکز بر طراحی سازوکارهای نظارتی بر اسناد و سیاست‌های کلان نظام تربیتی کودکان
- تمرکز ویژه بر عاملیت‌های انسانی مراکز مهد
- تقویت رویکردهای خلاق و نوآورانه در نظام تربیتی کودکان
- توسعه همکاری‌های نظام تربیتی کودکان و سیاست‌های کلان با دولت و حاکمیت
- تقویت سازوکارهای اثرگذاری نظام تربیتی کودکان بر مهدهای کشور
- بهره‌مندی از ظرفیت‌های دانشگاه‌ها جهت ارتقاء دانش و مهارت مدیران مهدهای کودک
- تخصیص اعتبارات مالی دولتی جهت توسعه کمی و کیفی مهدهای کودک.

منابع

- اتحادی‌فر، محمدرضا؛ بزی، عبدالمجید و پیری، مصطفی (۱۳۹۴). ویژگی‌های مدیران و مربیان دوره پیش‌دبستانی، مجموعه مقالات همایش ملی آموزش ابتدایی، دوره ۱، صص ۳۷۱۷-۳۷۲۶.
- افروز، غلامعلی (۱۳۷۸). نگرش بر مبانی نظری، هدف‌ها و روش‌ها در پرورش توانمندی‌های کودکان پیش‌دبستانی، نشریه پیوند، شماره ۲۴۲.
- افشاری، محمد؛ سرمدی، محمدرضا و ناطقی، فایزه (۱۳۹۸). تربیت جنسی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، سومین همایش ملی روان‌شناسی تعلیم و تربیت و سبک زندگی، دانشگاه پیام نور استان قزوین.
- الفت، لعیا و براتی، مسعود (۱۳۹۱). تحلیل اهمیت - عملکرد شاخص‌های مدیریت روابط زنجیره تأمین در شرکت‌های کوچک و متوسط صنعت قطعه‌سازی خودرو، مدیریت صنعتی، ۴(۲)، ۴۲-۲۱.
- بافته، مونا (۱۳۹۱). معیارهای انتخاب موضوع در تهیه محتوای آموزشی برای کودکان، رشد آموزش پیش‌دبستانی، دوره سوم، شماره ۴، تابستان، صص ۳۸-۴۱.
- پارسا، محمد (۱۳۷۱). روان‌شناسی تربیتی، تهران: بعثت.
- پاک‌سرشت، محمد (۱۳۹۷). بررسی جایگاه تربیت اعتقادی در برنامه درسی دین و زندگی دوره دوم متوسطه و آسیب‌شناسی آن، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، شماره ۹، صص ۶۶-۴۹.

- تقوی، سیده‌زینب و ستارزاده، محمود (۱۳۸۹). بررسی تأثیر آموزه‌های دینی در مهدکودک‌های تحت پوشش بهزیستی استان مازندران بر ارتقاء هماهنگی رفتاری با والدین، *روان‌شناسی دین*، سال سوم، شماره اول، ص ۹۵.
- حیدری‌زاده، نسرين؛ اسمعیلی، زهره؛ فرج‌اللهی، مهران و صفایی، طیبه (۱۳۹۹). ابعاد و مؤلفه‌های تربیت اخلاقی در نظام تربیت رسمی و عمومی دوره ابتدایی ایران، *فصلنامه آموزش در علوم انتظامی*، سال هفتم، شماره ۲۵، صص ۱۸۱-۱۸۲.
- دخت عماد خراسانی، نسرين (۱۳۸۶). *روش پژوهش برای کودکان دبستانی*، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- درفش، حجت‌الله؛ بیرمی‌پور، علی و رضانی، زیبا (۱۳۹۸). بررسی وضعیت نیروی انسانی و فضای آموزشی مراکز پیش‌دبستانی، *فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت مدرسه*، دوره هفتم، شماره چهارم، ص ۵۸.
- رجائی، زهرا (۱۳۹۵). نقش مهد کودک و پیش دبستانی در تربیت کودکان، *سومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی*، برلین، آلمان.
- رحیمی، غفور (۱۳۸۵). ارزیابی عملکرد و بهبود مستمر سازمان‌ها، *مجله تدبیر*، شماره ۱۷۳، ص ۴۴.
- زارع، حسین، قشونی، اقدس. (۱۳۸۷) ، آموزش پیش از دبستان، (وضعیت موجود، کاستی‌ها، پیشنهادهای و تدوین سیاست‌ها)، *راهبرد فرهنگ*، شماره اول، ص ۲۵۰.
- طالب‌زاده نوبریان، محسن (۱۳۸۵). *برنامه آپ کودکان پیش از دبستان*، تهران: پیام.
- طهماسبی، ملوک و احمدی، سیداحمد (۱۳۹۸). طراحی مدل مدیریت عملکرد مربیان مهدکودک‌های ایران، *جامعه‌شناسی آموزش و پرورش*، شماره ۱۲، صص ۱۷۲-۱۸۴.
- عطاران، مریم (۱۳۶۳). *شناخت کودک*، تهران: سمت.
- فرخنده، مفیدی (۱۳۹۳). *مدیریت مراکز پیش از دبستان*، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- کاردان، علی محمد (۱۳۸۷). *سیر آرا تربیتی در غرب*، تهران: سمت.
- کوئن، بروس (۱۳۹۸). *مبانی جامعه‌شناسی*، ترجمه: غلامعباس توسلی و رضا فاضل، تهران: سمت.

کیان، مریم (۱۳۹۴)، تبیین ابعاد تربیت کودک در نظام خانواده از دیدگاه اسلام، فصلنامه علمی-ترویجی اخلاق، سال پنجم، شماره ۱۸، ص ۹.

مفیدی، فرخنده (۱۳۷۲). آموزش و پرورش پیش دبستانی، تهران: پیام نور.

مفیدی، فرخنده. (۱۳۹۳). مدیریت مراکز پیش از دبستان، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.

میرهادی (خمارلو)، توران، (۱۳۸۱). کتابکار مربی کودک: برنامه‌کار سالانه مربی در مهدکودک و کودکستان، تهران: آگاه.

وفادار، صداقت و جوان بخت اول، جعفر (۱۳۸۴). انجمن اولیاء و مربیان (ساختار، وظایف، مسئولیت‌ها)، تهران: عابد.

ولی‌زاده، لیلا؛ رحیمیان، حمید؛ عباس‌پور، عباس؛ خورسندی طاسکوه، علی و احقر، قدسی (۱۳۹۸). ارائه چهارچوب مدیریت اثربخش در مهدکودک با روش فراترکیب، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۱۳۹، ص ۱۲۷.

- Attride-Stirling, J. (2001), "Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative Research", *Qualitative Research*, Vol. 1, No. 3, Pp. 385-405.
- Ballaschk, I. (2015). *Leadership and management as current issues in early years settings in Germany: Results from a qualitative interview study with headteachers*. 25thEECERA Annual Conference. 'Innovation, experimentation and adventure in early childhood' Barcelona, Catalonia, Spain 7th-10th September 2015.
- Boyatzis, R. E. (1998). *Transforming qualitative information: thematic analysis and code development*, Sage, p4.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). "Using thematic analysis in psychology", *Qualitative Research in Psychology*, Vol. 3, No. 2, Pp. 77-101.
- Educational Research and Planning Organization, (2019). *Guide to preschool education program and activities*, Tehran: Monadiye Tarbiyat. <https://www.oecd.org/> (2002).
- King, N., & Horrocks, C. (2010), *Interviews in qualitative research*, London: Sage.
- Muda, F.L. (2015). Managing public preschool education: Links between school leadership and provisions of service quality. *International Journal of Education and Social Science*, 2(11), 37-44.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*, Thousand Oaks, CA: Sage.
- Raymond, K.S. C., Choi, T. (2000). *An importance-performance analysis of hotel selection factors in the Hong Kong hotel industry: a comparison of business and leisure travelers*. *Tourism Management*, 21 (4): 363-377.
- Spade.n & m.ligbtown.p. (2006). *how language is learned. Third edition*. Oxford university press.
- Vaggers, J. (2015). *How can children's centre leaders best enable integrated working to flourish?* 25thEECERA Annual Conference. 'Innovation, experimentation and adventure in early childhood' Barcelona, Catalonia, Spain 7th -10th September 2015.
- Zembar, R., Koçyiğit, S., Tuğluk, M. N., & Doğan, H. (2010). The relationship between the effectiveness of preschools and leadership styles of school managers. WCES- 2010. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2, 2269-2276.